



Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Strategisk Miljøvurdering Natura 2000-plan 2022-2027

Kielstrup Sø

Natura 2000-område nr. 22

Habitatområde H22

November 2021

Udgiver: Miljøstyrelsen

Redaktion: Miljøstyrelsen Nordjylland

Forsidefoto:

Overdrev med græsning ud til Mariager Fjord.

Fotograf: Karen Andersen

ISBN:978-87-7564-727-9

Indhold

1. Miljørapport for Forslag til Natura 2000-plan 2022-2027	4
1.1 Ikke teknisk resumé.....	4
1.2 Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer	5
1.2.1 Anden lovgivning	6
1.2.2 Andre relevante planer	6
1.3 Nuværende naturtilstand i Natura 2000-området og Nul-alternativ	8
1.3.1 Nuværende naturtilstand jf. basisanalysen.....	8
1.4 Den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet	10
1.4.1 Flora, fauna og biologisk mangfoldighed.....	10
1.4.2 Befolkningen	11
1.4.3 Menneskets sundhed	11
1.4.4 Jordbund, vand, luft og klimatiske faktorer	11
1.4.5 Materielle goder og kulturarv	11
1.4.6 Landskab.....	12
1.4.7 Arter	12
1.4.8 Fredninger, fredede områder og vildtreservater	12
1.5 Eksisterende miljøproblemer	12
1.5.1 Planens påvirkning af truslerne i området	13
1.6 Internationale miljøbeskyttelsesmål.....	14
1.7 Planens indvirkning på miljøet.....	14
1.8 Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet	18
1.9 Miljøvurderingens gennemførelse og grundlag for prioriteringer og valg.....	18
1.10 Overvågning	21

1. Miljørapport for Forslag til Natura 2000-plan 2022-2027

Den enkelte Natura 2000-plan er ifølge lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurderinger af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) underlagt krav om miljøvurdering. SMV rapporten skal indeholde oplysninger, der følger af lovens bilag 4.

Natura 2000-planen er en overordnet statslig plan, som skal gennemføres gennem kommunale og andre ansvarlige myndigheders handleplaner, der har fokus på forventede forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen. Der kan således ikke i forbindelse med den statslige plan foretages en konkret vurdering af indsatsernes miljøpåvirkning, da de statslige Natura 2000-planer ikke fastlægger, hvor den konkrete indsats skal gennemføres.

Natura 2000-område nr. 22, Kielstrup Sø er udpeget som habitatområde nr. 22, Kielstrup Sø. Natura 2000-området er ikke placeret nær den danske grænse og udpegningsgrundlaget indeholder ikke trækfugle eller arter, som bevæger sig på tværs af landegrænser. Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen består udelukkende af tiltag, som i forhold til områdets naturtyper vurderes at kunne påvirke lokalt fx indsats på hedearealer eller udlægning af arealer til urørt skov. Det vurderes derfor ikke, at Natura 2000-planen har grænseoverskridende påvirkning ud over de ovenfor beskrevne.

1.1 Ikke teknisk resumé

Natura 2000-planen medvirker til at sikre, at arter, fugle og naturtyper, som er omfattet af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området på sigt opnår gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Derudover har de planlagte indsatser en positiv effekt for den øvrige natur, fugle og arter, der findes i området, og Natura 2000-planen medvirker således til at sikre den biologiske mangfoldighed generelt.

Natura 2000-område nr. 22 Kielstrup Sø er primært karakteriseret ved den store kystlagune, Kielstrup Sø, omgivet af navnlig de våde naturtyper rigkær, kildevæld og tidvis våd eng og de tørre naturtyper surt overdrev, kalkoverdrev, tør hede og enekrat. Derudover rummer området betydelige skovbevoksede arealer med naturtyperne bøg på mor, bøg på muld og elle- askeskove langs vandløbene.

Natura 2000-planen for området indeholder et indsatsprogram, som skal medvirke til at sikre eksisterende beskyttede naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget. En realisering af indsatsprogrammet vil ligeledes have gavnlig effekt på en lang række andre arter, som findes i området.

Indsatser beskrevet i planen medvirker bl.a. til at sikre en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje af naturtyper med en grundlæggende indsats på hedearealer.

Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen har fokus på at sikre synergieffekter, skabe større sammenhæng i naturen og sikre en mere naturlig dynamik i områderne. Dette kan f.eks. ske

gennem eksisterende og kommende tilskudsordninger vedr. plejeindsatser og aftaler om udlægning af urørt skov.

Den sikring og forbedring af naturgrundlaget, som forventes som følge af Natura 2000-planens indsatsprogram forventes at gavne landskabsværdien i området. Planen vil potentielt give befolkningen adgang til en mere spændende natur. Planen kan indirekte bidrage positivt til menneskers sundhed gennem et større incitament til rekreative aktiviteter.

Natura 2000-planens gennemførelse vurderes at komplimentere og understøtte de eksisterende fredninger i Natura 2000-området. Realisering af indsatsprogrammet i planen kan potentielt medvirke til en kumulativ positiv påvirkning i samspil med konkrete projekter samt vandområdeplanen for området.

1.2 Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer

Indhold

Natura 2000-planen består af målsætninger for det enkelte Natura 2000-område og områdets udpegningsgrundlag, samt et indsatsprogram, der angiver retningslinjer for planens gennemførelse i planperioden 2022-2027. Målsætningerne består af overordnede målsætninger for hele Natura 2000-området samt konkrete målsætninger og afvejning af modstridende naturinteresser. Retningslinjerne om naturområdernes forvaltning i indsatsprogrammet, har både konkret og generel karakter. Endelig indeholder Natura 2000-planen et oversigtsskema, der viser naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag.

Hovedformål

For området findes følgende overordnede målsætninger i forslag til Natura 2000-planen.

Naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Målet er, at området udgør et sammenhængende naturområde bestående af Kielstrup Sø og dens kuperede omgivelser af skov, krat og lysåben natur med velegnede levesteder for de tilknyttede arter, herunder gul stenbræk og vindelsnegle.

Den marine naturtype kyslagune (1150), skovnaturtyperne bøg på mor (9110), bøg på muld (9130), elle- og askeskov (91E0) samt de lysåbne naturtyper tør hede (4030), enekrat (5130), kalkoverdrev (6210), surt overdrev (6230), tidvis våd eng (6410), kildevæld (7220) og rigkær (7230) sikres, og forekomsterne øges og sammenbindes hvis muligt. Nævnte naturtyper har enten stærk ugunstig bevaringsstatus eller særlige forekomster i Danmark.

Levesteder for kildevældsvindelsnegl, der har stærkt ugunstig bevaringsstatus, sikres, og arealet øges hvis muligt, og der skabes så vidt muligt sammenhæng mellem forekomster.

Rigkær (7230) og kildevæld (7220) inkl. levesteder for gul stenbræk og vindelsnegle prioriteres frem for unge elle- og askeskove (91E0). Tør hede (4030) samt kalk- og sure overdrev (6210, 6230) prioriteres frem for tætte enekrat (5130). Lysåbne enekrat på hede- eller overdrev er ønskeligt i dele af området.

Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi og drift/pleje, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne. Den økologiske integritet sikres derudover ved god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne.

1.2.1 Anden lovgivning

Natura 2000-planen er bindende for myndighederne. Det vil sige, at alle myndigheder skal lægge Natura 2000-planen til grund i arealdrift på egne arealer, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt. Offentlige lodsejere er bundet af planens målsætninger og kan vælge at gennemføre disse direkte i egne drifts- og plejeplaner. På lovområder som f.eks. fiskeriloven og vildtforvaltningsloven, hvor staten er myndighed, kan der følges op med nationale strategier.

Natura 2000-planen tilsidesætter ikke øvrig lovgivning, og den indsats, som iværksættes for at sikre planens gennemførelse, skal have de fornødne tilladelser, dispensationer m.v., på grundlag af konsekvensvurderinger, hvor dette er nødvendigt i henhold til lovgivningen herom. I det omfang, indsatsen entydigt kan defineres som nødvendig for lokalitetens forvaltning, er en konsekvensvurdering efter habitatdirektivet ikke påkrævet, men der kan kræves tilladelse eller godkendelse efter anden lovgivning.

Der er ikke gennemført vurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6.3 af de enkelte Natura 2000-planer, idet planer, som direkte er forbundet med eller nødvendige for Natura 2000-områdets forvaltning, ikke er omfattet af kravet om screening og evt. konsekvensvurdering.

1.2.2 Andre relevante planer

Anden generations Natura 2000-planer for 2016-2021 blev vedtaget i april 2016, og de opfølgende kommunale handleplaner blev endeligt vedtaget i foråret 2017.

Første generations Natura 2000-planer (2010-2015) fastlagde rammerne for en række grundlæggende indsatser, som f.eks. rydninger, forbedrede hydrologiske forhold og iværksættelse af plejetiltag. Disse indsatser blev fastholdt og videreført i anden generations Natura 2000-planer (2016-2021). I tredje generation Natura 2000-planer igangsættes nye indsatser med særlig fokus på fortsat pleje til sikring af beskyttede naturtyper, fugle og arter, sikring af naturlig dynamik og større sammenhængende arealer fx udlægning af arealer til urørt skov, udtagning af lavbundsjord og ved at sikre en mere hensigtsmæssig hydrologi.

Natura 2000-planer, som omfatter fredsskovpligtige arealer, og dermed er omfattet af skovloven, skal revideres med 12 års mellemrum, jf. skovlovens § 16, stk. 2. Det betyder således, at Natura 2000 skovplanerne, som er en del af 1. generations Natura 2000-planer, er gældende fra 2010 til udgangen af 2021 og at der i forbindelse med udarbejdelse af tredje generations Natura 2000-planer, også vil ske en revision af den del af Natura 2000-planerne, som omfatter fredsskovpligtige arealer.

Vandområdeplaner og EU's havstrategi

Natura 2000-område nr. 4 er beliggende i vandområdedistrikt Jylland og Fyn. Området ligger desuden i Havstrategidirektivets marin-atlantiske region. Vandområdets økologiske og kemiske tilstand fremgår af havstrategien og af vandplanen for området.

For de Natura 2000-områder som også er omfattet af en vandområdeplan og Danmarks Havstrategi, er målsætninger og retningslinjer for indsatser om vandkvalitet, næringsstoffer, miljøfremmede stoffer, hydrologi og fysiske forhold samlet i vandområdeplanen og/eller i basisanalysen med tilhørende indsatskatalog og havstrategien. Disse mål og indsatser vil bidrage til at forbedre vandmiljøet og vandkvaliteten i Natura 2000-områderne og understøtte Natura 2000-planens målsætninger.

Landsplandirektiver og kommuneplaner

Natura 2000-områderne, der er udpeget i medfør af miljømålsloven, skal fremgå af landsplandirektiver og kommuneplaner. I henhold til Bekendtgørelse om planlægning nr. 1157 af 1. juli 2020, må kommuneplaner ikke stride mod en Natura 2000-plan, jf. lov om miljømål m.v. for internationale naturbeskyttelsesområder (miljømålsloven), en handleplan efter samme lovs § 46 a eller regler udstedt i medfør af samme lovs § 36, stk. 3, eller stride mod en Natura 2000-skovplan, jf. kapitel 4 i lov om skove. Af redegørelsen til planforslag, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendig for et Natura 2000-områdes forvaltning, skal jf. bekendtgørelse om administration af planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, indgå en vurdering af planforslagets virkninger på området under hensyn til områdets bevaringsmålsætninger.

Klimasikring

Regeringen har i december 2012 udgivet en handlingsplan for klimasikring af Danmark. Planen indeholder en lang række regeringsinitiativer, der skal medvirke til at skabe bedre rammer for klimatilpasningen lokalt. De enkelte kommuner har udarbejdet en klimatilpasningsplan. En vurdering af samspillet mellem den kommunale klimatilpasningsplan og Natura 2000-planen forudsætter kendskab til, hvor de forudsatte indsatser i Natura 2000-planen konkret vil blive gennemført sammenholdt med de indsatser, der skal gennemføres som led i klimatilpasningsplanen.

Kommunal klimatilpasningsplan

Såfremt konkrete projekter som led i den kommunale klimatilpasningsplan kan påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området væsentligt, skal der gennemføres en konsekvensvurdering af projektet, inden det kan gennemføres. Dette gælder dog ikke, hvis projektet gennemføres som led i Natura 2000-planen og dermed har som delformål at sikre, at naturtyper og arter opnår gunstig bevaringsstatus.

Natur- og Biodiversitetspakke

I december 2020 blev der indgået aftale om Natur- og biodiversitetspakken, som har til formål at fremme natur og biodiversitet i Danmark og bidrage til at bremse naturens tilbagegang. Natur- og biodiversitetspakken skal gennemføres i perioden 2021-2024. Med Natur- og Biodiversitetspakken er der bl.a. afsat midler til udpegningsgrundlaget for nationalparker, udlægning af urørt skov, forbedring af havmiljøet og udarbejdelse af strategi for forvaltning af truede arter.

Det fremgår af Lov om nationalparker, at ansøger, i forbindelse med ansøgningsfasen til etablering af nationalparken, skal udarbejde en projektbeskrivelse for etablering af nationalparken, samt en forvaltningsplan for området. Planen skal tage højde for internationale naturbeskyttelseshensyn, herunder skal det fremgå af redegørelsen, om forvaltningsplanens gennemførsel er afhængig af tilladelser, godkendelser eller dispensationer ligesom der skal indgå en beskrivelse af nuværende status for naturen i området. Forvaltningsplanen er tiltænkt at skulle sikre en vildere naturforvaltning, bl.a. i Natura 2000-områder. Det fremgår i den forbindelse af lov om nationalparker, at det forudsættes, at den vildere naturforvaltning er i overensstemmelse med bevaringsmålsætninger i Natura 2000-planen for berørte områder.

Forbud mod gødskning, sprøjtning og omlægning af §3-arealer

Pr. 1. juli 2022 træder et forbud mod sprøjtning, gødskning og omlægning af § 3-arealer i kraft. Forbuddet vil gælde alle arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2 og 3 og vil i praksis hovedsageligt have betydning for ferske enge og strandenge, hvor der i dag kan være en lovlig drift med sprøjtning, gødskning og/eller omlægning. For de øvrige § 3-beskyttede naturarealer gælder der som udgangspunkt allerede et sådant forbud. En delmængde af de § 3 strandenge kan også være kortlagt som habitatnatur, mens de ferske enge ikke har en tilsvarende habitatnaturtype. Lovændringen forventes at have en gavnlig synergieffekt på Natura 2000-områderne, herunder evt.

fugle og arter på udpegningsgrundlaget, samt de kortlagte habitatnaturtyper, både i form af en direkte effekt på de kortlagte strandenge og indirekte ved at mindske eventuel randpåvirkning.

1.3 Nuværende naturtilstand i Natura 2000-området og Nulalternativ

I basisanalysen, der danner grundlag for Natura 2000-planen, er der foretaget en nærmere gennemgang af den nuværende naturtilstand i området.

1.3.1 Nuværende naturtilstand jf. basisanalysen

Naturtilstanden for områdets lysåbne naturtyper er god eller høj på omkring 2/3 af arealet, mens 1/3 af arealet har moderat eller ringe tilstand. De store arealer med god tilstand i området må bl.a. tilskrives, at der på langt størstedelen af det samlede areal med naturtyperne er pleje med afgræsning og/eller rydning. Der er tillige et godt artsindhold på mange af arealerne. Der er fortsat arealer i moderat/ringe tilstand i området, hvilket bl.a. skyldes et stedvist ringe artsindhold, manglende pleje og/eller tilgroning i for høj græs-urtevegetation eller vedplanter.

På områdets overdrev er arealet med surt overdrev (6230) overvejende i god tilstand mens under halvdelen af arealet er i moderat/ringe tilstand, og arealet med kalkoverdrev (6210) er næsten udelukkende i god tilstand. Arealet med enekrat (5130) er overvejende i god tilstand, mens knap halvdelen af arealet er i moderat/ringe tilstand. Arealet med tør hede (4030) er overvejende i god tilstand, mens ca. 1/3 af arealet er i moderat tilstand. Områdets rigkær (7230) er langt overvejende i god tilstand og arealet med tidvis våd eng (6410) er udelukkende god/høj tilstand. Områdets kildevæld (7220) er arealmæssigt overvejende i moderat/ringe tilstand. To kildevæld er dog skovkildevæld, hvor en høj vedplantedækning og et sparsomt artsindhold er en naturlig tilstand.

Udover de nævnte lysåbne, terrestriske naturtyper er der kun mindre arealer med strandeng (1330) og hængsæk (7140), mens naturtypen urtebræmme (6430) ikke er tilstandsvurderet.

Områdets skovnatur domineres af store sammenhængende arealer med bøg på mor (9110), men der er også forholdsvis store arealer med bør på muld (9130) samt elle- og askeskov (91E0) og et lille areal med ege-blandskov (9160). I området er der registreret ca. 28 ha bøg på mor. For denne naturtype er der på hele arealet registreret >1 stort træ/ha og >1 stykker liggende dødt ved/ha, og på næsten hele arealet >1 stykker stående dødt ved/ha.

JF. seneste Artikel 17-afrapportering til EU om habitatnaturtypernes tilstand, mangler der generelt dødt ved i denne skovhabitatnaturtype.

For de resterende skovnaturtyper er der på hovedparten af arealet registreret >1 stykker liggende og stående dødt ved/ha. På arealet med elle- og askeskov er der på hovedparten af arealet registreret <1 stort træ/ha, mens der på arealet med bøg på muld er registreret >1 stort træ/ha på hovedparten af arealet.

JF. seneste Artikel 17-afrapportering til EU om habitatnaturtypernes tilstand, mangler der generelt store træer og dødt ved i disse skovhabitatnaturtyper.

I området er der en stor sø over 5 ha, Kielstrup Sø. Søen er kortlagt som den marine naturtype lagune (1150). Miljømålet for Kielstrup Sø er en god økologisk tilstand. I basisanalysen for vandområdeplaner 2021-2027 er søen vurderet til at have en dårlig økologisk tilstand på grund af indholdet af fisk.

Derudover er der kortlagt i alt syv småsøer under 5 ha. Seks af søerne er kortlagt som habitatnaturtypen næringsrig sø (3150). En af disse søer er beregnet til at være i høj tilstand, fire er

i god tilstand og den sidste er i ringe tilstand. Den sidste sø er af habitatnaturtypen brunvandet sø (3160) og den er i god tilstand.

Habitatnaturtypen vandløb med vandplanter (3260) er registreret på 1,9 km i området. Naturtypen er ikke tilstandsvurderet.

Stor vandsalamander er på områdets udpegningsgrundlag. Status for stor vandsalamanders udbredelse i området kendes ikke. Ud fra områdets karakter med en del småsøer under 5 ha., vurderes der at være gode muligheder for artens forekomst i området. I området er 7 søer kortlagt som levesteder for stor vandsalamander, hvoraf 3 har en god naturtilstand, mens de resterende 4 er i moderat tilstand.

Gul stenbræk er på områdets udpegningsgrundlag, men blev sidst fundet i området i 2007 i et rigkær vest for vest for Kielstrup Sø med et enkelt vegetativt skud.

Jf. DCE's NOVANA-afrapportering viser de landsdækkende resultater af den intensive overvågning af gul stenbræk i perioden 2004-2019, at antallet af blomstrende skud svinger fra år til år i de enkelte bestande, men at en statistisk analyse af den overordnede trend viser, at der er en signifikant tilbagegang i den nationale bestand.

Kildevældsvindelsnegl og skæv vindelsnegl er på områdets udpegningsgrundlag. I 2019 er arterne registreret et enkelt sted i et rigkær vest for Kielstrup Sø. De er registreret samme sted i 2006, mens arterne ikke er registreret i området ved overvågningen i 2012. Det vurderes at der er flere egnede levesteder i form af bl.a. rigkær og kildevæld i området. Den reelle status for arterne i området kendes ikke.

Jf. DCE's NOVANA-afrapportering er det vanskeligt at vurdere udviklingen af kildevældsvindelsnegl på landsplan, idet en tilsyneladende tilbagegang i Jylland mellem 2005-2007 og 2007-2012 kan tilskrives forskelligheder i eftersøgningsindsatsen eller andre faktorer, som fx. tilgroning eller udtørring. Jf. DCE's NOVANA-afrapportering er skæv vindelsnegl i perioden 2012-2014 på landsplan fundet på flere lokaliteter og i flere UTM-kvadrater sammenlignet med overvågningen i 2005-2007, men de nye forekomster af skæv vindelsnegl repræsenterer sandsynligvis i en vis udstrækning hidtil oversete forekomster.

En række naturtyper og levesteder for arter og fugle, som området er udpeget for at beskytte, kræver vedvarende drift for at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus. Det gælder fx en række lysåbne naturtyper. Samtidig kræver andre naturtyper og levesteder i moderat til dårlig tilstand tiltag, der kan imødegå forringelse.

Hvis ikke indsatsprogrammet i Natura 2000-planen for tredje planperiode realiseres, er der risiko for, at den gode naturtilstand og hensigtsmæssige drift på en stor andel af naturarealerne ikke fastholdes, herunder levesteder for områdets arter. Der er ligeledes risiko for at naturtilstanden ikke vil blive forbedret på de lysåbne naturtyper, bl.a. overdrev og rigkær, da der er behov for en indsats mod fremadrettet sikring af hensigtsmæssig drift generelt.

Natura 2000-planens indsatser vedrørende naturpleje i dette område vil også potentielt og i mindre omfang kunne medvirke til at tilbageholde kvælstof og dermed betyde mindre udvaskning af kvælstof til vandmiljøet, hvilket kan udeblive ved manglende realisering.

For områdets skove kan en manglende gennemførsel af indsatsprogrammet om urørt skov, potentielt betyde at skovstrukturer som antallet af store træer og mængden af dødt ved ikke forbedres, der dermed ikke kommer biodiversiteten til gavn.

Hvis ikke indsatsprogrammet i planen for tredje planperiode realiseres, er risiko for at der ikke sikres velegnede levesteder for områdets mange arter, herunder rødlistede arter. Der er risiko for,

at bestandene af kildevældsvindelsnegl og skæv vindelsnegl ikke sikres og at bevaringsstatus for arterne forringes på biogeografisk niveau. Der er ligeledes risiko for, at egnede levesteder for stor vandsalamander og gul stenbræk i området ikke sikres.

Hvis ikke indsatsprogrammet i planen for tredje planperiode realiseres, er der risiko for at den biologiske mangfoldighed i området generelt stagnerer, hvilket for befolkningen kan betyde, at de ikke får adgang til naturområder af højere kvalitet. Rekreative aktiviteter kan af denne årsag blive mindre attraktive, hvorved den positive effekt på befolkningens sundhed udebliver. Der er endvidere risiko for at landskabet vil fremstå mindre varieret og at tilgroning af fortidsminder ikke i samme omfang vil modvirkes.

Hvis ikke indsatsprogrammet i planen for tredje planperiode realiseres, er der risiko for at forventede bidrag til opfyldelse af fredningsformål og kumulative effekter udebliver.

1.4 Den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet

I dette afsnit beskrives de øvrige miljøforhold i og udenfor Natura 2000-området, der kan blive væsentligt berørt af Natura 2000-planen.

1.4.1 Flora, fauna og biologisk mangfoldighed

Natura 2000-planen bidrager, ud over sikring af naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for området, generelt til at sikre naturtyper og arter, der findes inden for området, idet Natura 2000-planerne generelt medvirker til at etablere gunstige forhold for naturen.

Tilgroning med høje græsser, urter og vedplanter samt kunstig afvanding forandrer naturen og kan føre til ændringer i artssammensætningen, således at vegetationen i højere grad præges af arter, der ikke er karakteristiske for naturtypen. Desuden kan tilgroning medføre forringelse af levesteder for flere af områdets mange arter, herunder vindelsnegle. Planens indsatser om pleje og sikring af en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi vil modvirke denne udvikling og vil desuden medvirke til, at naturtyper og arter, der ikke er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, får forbedrede forhold. Planens indsats om pleje af hedearealer bidrager til opretholdelse af naturtyperne i området.

Planens indsats om at opnå størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur ved at sikre større driftsenheder af lysåbne naturtyper og skovnaturtyper, vil kunne bidrage til at sikre en hensigtsmæssig naturtilstand af naturtyper og arter, der findes inden for området.

Planens indsats med at sikre en skovnaturtypebevarende drift og pleje er til gavn for skovnaturtyperne og for tilknyttede arter generelt. Udlægning af arealer til urørt skov vil kunne skabe større variation i skovene med f.eks. flere skovlysninger og mere dødt ved og dermed kunne skabe gode rammer for biodiversiteten generelt.

Planens indsatsprogram omfatter sikring af velegnede levesteder for områdets udpegede arter. Indsatser for habitatnaturen vil samtidig kunne sikre § 3-beskyttet natur og rødlistede arter. Planens indsats om udarbejdelse af en national strategi for forvaltning af truede og rødlistede arter bidrager positivt i forhold til forvaltning af arterne.

Særlige arter i området er behandlet under afsnittet "Særlige arter".

1.4.2 Befolkningen

Natura 2000 område nr. 22 Kielstrup Sø er beliggende i Mariagerfjord Kommuner, der har et indbyggertal på 41.500. Natura 2000 planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området.

Sikringen af den eksisterende natur kan have betydning for arealanvendelsen, idet der kan forekomme arealer, som i forbindelse med gennemførelsen af planen vil blive omfattet af en plejeindsats, som f.eks. vil kunne medføre en ændret drift på arealerne. Ændringer af hegning eller udlægning af arealer til urørt skov kan potentielt have en betydning for befolkningens adgang i området. Udlægning af urørt skov kan f.eks. medføre en ændret tilgængelighed til af delområder på visse tidspunkter af året, som følge af fx mere vådbund eller væltede træer. Indsatsprogrammet vil samtidig give befolkningen en mere spændende natur. Der er offentlig adgang til store dele af området.

1.4.3 Menneskets sundhed

Natura 2000-området udnyttes til rekreative aktiviteter, f.eks. vandring og cykling, som bidrager til menneskets sundhed. Natura 2000-planen har til formål at sikre, at de beskyttede naturtyper og arter opnår gunstig naturtilstand på sigt. Natura 2000-planen vil potentielt kunne medføre, at den rekreative udnyttelse af områder udlagt til urørt skov ændrer sig, ligesom der vil være øget fokus på formidling af naturen til gavn for brugere af området. Sikringen af den eksisterende natur i området generelt vil potentielt kunne medføre ændrede adgangsforhold på arealerne, fx. pga. ændret hegning. Naturområder af god-høj kvalitet er omvendt af betydning for den rekreative udnyttelse af et område gennem et større incitament til rekreative aktiviteter. Områdets naturkvalitet vil dermed kunne have positiv betydning for menneskers sundhed.

1.4.4 Jordbund, vand, luft og klimatiske faktorer

Det vurderes, at Natura 2000-planens sikring af den eksisterende udpegede natur i området, bl.a. gennem sikring af en hensigtsmæssig drift og pleje af arealerne og arternes levesteder ikke har indflydelse på jordbund, idet at indsatsprogrammet i planen ikke omfatter tiltag som vil kunne bevirke, at stoffer eller andet materiale vil kunne påvirke jordbunden, ligesom der ikke vil blive gravet i jordbunden.

Natura 2000-planens indsatser vedrørende naturpleje i dette område vil potentielt kunne medvirke til at tilbageholde kvælstof og dermed betyde mindre udvaskning af kvælstof til vandområderne.

Natura 2000-planen indeholder ikke indsatser, der vurderes at kunne påvirke klimatiske faktorer.

1.4.5 Materielle goder og kulturarv

Natura 2000-planen kan potentielt påvirke adgangen til og kvaliteten af områder, som har betydning for lokalbefolkningen. Planen vil ligeledes kunne påvirke kulturarv i form af bl.a. pleje af fortidsminder. I forhold til kulturarv er der i Natura 2000-område nr. 22 flere fredede fortidsminder, herunder især rundhøje. Adgangen til naturområder og en højere værdi af naturen er behandlet under emnet "Flora, Fauna og Biologisk mangfoldighed", "Befolkningen" og/eller "Menneskets sundhed".

1.4.6 Landskab

Området er karakteriseret ved Kielstrup Sø omgivet af lavtliggende arealer med våde naturtyper og bakker med tørre naturtyper, og området omfatter både lysåbne naturtyper og skov. Kielstrup sø ligger på kanten af Mariager Fjord. Den er brakvand og gennemstrømmes af en klarvandet kildebæk, Karls Møllebæk. Sikring og forbedring af naturgrundlaget som følge af Natura 2000-planen vil kunne øge landskabsværdien i området, idet et varieret landskab bestående af forskellige landskabstyper fastholdes og udbygges.

Sikring og forbedring af naturplejetiltag som følge af indsatser kan have betydelig effekt på landskabet i området og vil kunne øge landskabsværdien ved at give mulighed for et varieret landskab bestående af forskellige landskabstyper. Det kan f.eks. ske, hvis der f.eks. foretages rydninger af vedplanter og ved udlægning af urørt skov.

1.4.7 Arter

Natura 2000-område nr. 22 rummer bl.a. flere arter på områdets udpegningsgrundlag og flere sjældne og rødlistede arter. Af rødlistede karplanter i områdets naturtyper findes bl.a. bakke-gøgelilje, engblomme, krogneb-star, leverurt og loppestar. Derudover findes en lang række karakteristiske arter for de forskellige naturtyper i området.

Den sjældne art gul stenbræk, der er på områdets udpegningsgrundlag, har tidligere været registreret i et af områdets rigkær.

Vindelsneglene kildevældsvindelsnegl og skæv vindelsnegl er sjældne arter i området. Bilag IV-arten markfirben findes også i området.

Natura 2000-planen vil kunne påvirke forskellige arter i området eller arter som lever i tilstødende områder, da planen indeholder indsatser til forbedring af habitater og levesteder for arter.

Natura 2000-planen vil kunne påvirke forskellige arter i området eller arter som lever i tilstødende områder, da planen indeholder indsatser til forbedring af habitater og levesteder for arter. Indsatser for områdets naturtyper vil kunne påvirke levesteder for arter i området indirekte. De nævnte rødlistede karplanter og vindelsnegle vil f.eks. kunne påvirkes af plejeindsatser på naturarealerne i form af græsning og rydning.

1.4.8 Fredninger, fredede områder og vildtreservater

Næsten hele områdets areal er omfattet af fredninger. Fredningen af Bakkelandet omkring Kielstrup Sø har til formål at bevare og forbedre områdets landskabs- og naturværdier, at give offentligheden bedre adgang til arealerne og at medvirke til at sikre gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, som området er udpeget for. Natura 2000-planen indeholder indsatser, som kan påvirke naturtyper og beskyttelse af arter positivt.

1.5 Eksisterende miljøproblemer

Truslerne mod naturværdierne og områdets udpegningsgrundlag er beskrevet i basisanalysen, der danner grundlag for udkast til Natura 2000-planen for området. Planens mål er at sikre udpegningsgrundlaget mod disse trusler herunder prioritering i tilfælde af modstridende naturinteresser.

Tilgroning med høje græsser, urter og vedplanter forandrer naturen og kan føre til ændringer i vegetationen, således at den lavtvoksende og artsrige naturtype-karakteristiske vegetation erstattes af en mere artsfattig vegetation, der i højere grad præges af mere almindelige, konkurrence-stærke arter. Store dele af områdets habitatnatur er under pleje i form af græsning, og områdets lysåbne naturtyper er på store arealer præget af en passende, relativt lav andel af høje græsser og urter samt vedplanter. Der er dog stedvist arealer under tilgroning i Natura 2000-området. Tilgroning i for høj græs- og urtevegetation og vedplanter er især stedvist en trussel på større arealer med naturtypen rigkær og kildevæld.

Afvanding i form af grøfter, dræn eller pumper forandrer naturen og kan føre til ændringer i vegetationen, således at den naturlige, naturtype-karakteristiske vådbundsvegetation erstattes af en vegetation, der i højere grad præges af mere almindelige, konkurrence-stærke arter, der er knyttet til mere tørre forhold. Der er i dette område dog kun registreret tegn på afvanding med svag effekt i de lysåbne naturtyper og i elle- og aske-skovene kun stedvist fungerende gamle grøfter.

Fjernelse af hugstmodne træer og dødt ved i skove betyder, at skovene kommer til at rumme relativt få gamle træer og relativt lidt dødt ved, hvilket leversteder for skovtilknyttede arter, herunder bl.a. mange vedboende svampe og biller. Ifølge den seneste artikel 17-afrapportering til EU om habitatnaturtypernes tilstand, mangler der generelt store træer og dødt ved i skovhabitatyper.

Deposition af luftbårne kvælstofforbindelser, herunder ammoniak kan påvirke næringsfattige naturtyper. Naturtyperne har forskellig sårbarhed over for kvælstofdeposition.

For områdets småsøer i god-høj tilstand, vurderes der ikke at være kendte trusler imod fastholdelse af naturtilstanden, men der er dog en enkelt næringsrig sø i ringe tilstand, som er tydeligt påvirket af næringsstoffer. Områdets store sø, Kielstrup Sø, er i basisanalysen for vandområdeplaner 2021-2027 vurderet til at have en dårlig økologisk tilstand på grund af indholdet af fisk.

På områdets udpegningsgrundlag findes arterne gul stenbræk, kildevældsvindelsnegl, skæv vindelsnegl og stor vandsalamander. Gul stenbræk blev sidst fundet i området i 2007 et rigkær vest for vest for Kielstrup Sø, men lokaliteten har været og er stadig påvirket af tilgroning af primært butblomstret siv. Lokaliteten er dog for nuværende under pleje i form af afgræsning.

Der er ikke er kendskab til øvrige trusler i området.

1.5.1 Planens påvirkning af truslerne i området

I dette afsnit redegøres der for, om planen, med dens indsatser, potentielt vurderes at forværre eller afhjælpe ovennævnte trusler.

Planens indsatsprogram indeholder en målsætning om at sikre de lysåbne terrestriske naturtyper en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje. Pleje vil sikre mod utilsigtet tilgroning ligesom sikring af en for naturtyperne uhensigtsmæssig hydrologi vil modvirke afvanding. Indsatser gennemført i tidligere planperioder vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats. På hedearealer gennemføres en grundlæggende indsats.

For skovnaturtyperne skal sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje også til gavn for tilknyttede fugle og arter.

Natura 2000-planens indsats om udlægning af urørt skov forventes at forbedre tilstanden af områdets skove og hermed forbedre levesteder for skovtilknyttede dyr, planter og svampe.

Natura 2000-planens indsatser i forhold til områdets naturtyper forventes at medvirke til at sikre velegnede levesteder for de mange arter, der benytter området som levested.

Natura 2000-planens indsatser vedrørende naturpleje vil medvirke til at tilbageholde kvælstof og vil modvirke tilgroning som følge af deposition af luftbårne kvælstofforbindelser. Emissionen af ammoniak fra landbruget reguleres gennem husdyrgodkendelsesloven, som bidrager til at mindske ammoniakudledning fra punktkilder.

Natura 2000-planen indeholder ikke indsatser, der kan forbedre eller forværre vandkvaliteten i søer eller påvirke indholdet af fisk væsentligt. Indsatskrav for vandkvaliteten af store søer håndteres gennem vandplanerne. Natura 2000-planens indsatser vedrørende naturpleje i dette område vil dog potentielt og i mindre omfang kunne medvirke til at tilbageholde kvælstof og dermed betyde mindre udvaskning af kvælstof til vandmiljøet.

For områdets arter arbejdes der for at sikre egnede levesteder. Indsatsen for de lysåbne naturtyper forventes at medvirke til at sikre velegnede levesteder for områdets udpegede arter. Planens indsatsprogram omfatter at tilstanden af levesteder for gul stenbræk forbedres i overensstemmelse med artens krav til disse.

1.6 Internationale miljøbeskyttelsesmål

Danmark har tilsluttet sig en række internationale konventioner indeholdende miljøbeskyttelsesmål, hvis indhold i en lang række tilfælde er indarbejdet i lovgivningen. For EU- lovgivningen gælder generelt, at den er implementeret i dansk lovgivning. Danmark har bl.a. ratificeret Ramsarkonventionen og Biodiversitetskonventionen. Biodiversitetskonventionens formål er bl.a. at sikre, at den biologiske mangfoldighed bevares. Formålet med Ramsarkonventionen er at beskytte vådområder med en særlig betydning for fugle. Danmark har udpeget 28 Ramsarområder, der alle indgår i EU's fuglebeskyttelsesområder. Ramsarområderne er dermed en del af det danske Natura 2000-netværk.

Planen er en udmøntning af EU's Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv implementeret i dansk lov via Miljømålsloven, lovbekendtgørelse nr. 119 af 26. januar 2017 med senere ændringer. Planen vil sikre, at areal og tilstand af kortlagte naturtyper og levesteder for omfattede arter ikke går tilbage eller forringes. Samtidig vil der ske en særlig indsats for truede naturtyper og arter, hvilket er afspejlet i indsatsprogrammet i Natura 2000-planerne for tredje planperiode.

1.7 Planens indvirkning på miljøet

Natura 2000-planens indsats vedrører hovedsageligt forbedring af allerede eksisterende og beskyttet natur, idet evt. forbedrede vandforhold for naturarealer og eventuel udtagning af kulstofholdige lavbundslande har en positiv effekt på særligt biodiversitet, men også i forhold til vand- og klimamål.

I tabel 1 herunder er gennemgået planens sandsynlige indvirkning på en række faktorer ifølge lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021, bilag 4.

Planens indvirkning på	Påvirkes	Ingen påvirkning	Redegør for indvirkning
Flora, fauna og biologisk mangfoldighed	X		I Natura 2000-planen medvirker generelt til at sikre, at flora, fauna og biologisk mangfoldighed bevares og forbedres, idet planen medvirker til at skabe gunstige forhold for naturen. I Natura 2000-område nr. 22 Kielstrup Sø vil realisering af planens indsatser om bl.a. at sikre en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje af naturtyper og levesteder og medvirke til at hindre tilgroning af lysåbne naturtyper og kan bidrage til at sikre og bevare de våde naturtyper. Mere konkret betyder det, at naturtilstanden opretholdes og/eller forbedres. Planens indsats om grundlæggende indsats på hedearealer bidrager til opretholdelse af naturtyperne i området. Realisering af planens indsatsprogram vil samtidig sikre velegnede levesteder for områdets arter på udpegningsgrundlaget, §3-beskyttede natur, fredede og rødlistede arter i området samt arter i området generelt. Planens indsats om udarbejdelse af en national strategi for forvaltning af truede og rødlistede arter, vil ligeledes gavne de fredede og rødlistede arter i området. Planens indsats om at opnå størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur ved at sikre større driftsenheder af lysåbne naturtyper og skovnaturtyper, bidrager til at sikre en hensigtsmæssig naturtilstand af naturtyper og arter, der findes inden for området. Det vurderes, at indsats om udlægning til urørt skov på sigt vil skabe større variation i skovene med f.eks. flere skovlysninger og mere dødt ved og dermed skabe gode rammer for biodiversiteten generelt ligesom planens indsats med at sikre en skovnaturtypebevarende drift og pleje er til gavn for skovnaturtyperne. Se desuden vurderinger i skemaet under "Arter".
Befolkningen	X		Natura 2000 planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området. For visse arealer vil gennemførelsen af planen betyde, at de vil blive omfattet af en plejeindsats, som vil kunne medføre en ændret drift på arealerne. Visse indsatser, f.eks. udlægning til urørt skov eller pleje der medfører ændret hegning kan potentielt medføre ændringer i adgangen til delområder inden for Natura

			2000-området, men samtidig give befolkningen en mere spændende natur. Samlet set vurderes planen at bidrage til at sikre og forbedre naturgrundlaget, hvilket giver mulighed for større naturoplevelser. Der er offentlig adgang til store dele af området.
Menneskers sundhed	X		Planen medvirker til at sikre de beskyttede naturtyper i området således, at naturen i området på sigt opnår en god-høj kvalitet. Naturområder af god-høj kvalitet er af positiv betydning for den rekreative udnyttelse af området og dermed menneskers sundhed. Natura 2000-planen vil potentielt kunne medføre, at den rekreative udnyttelse af området ændrer sig, f.eks. som følge af hegning og udlægning af urørt skov. Det vurderes samlet set, at gennemførelsen af planen ikke vil være i modstrid med hensynene til menneskers sundhed, men i stedet vil bidrage positivt til menneskets sundhed. Sikringen af en beskyttede natur vurderes i øvrigt ikke at have en sundhedsmæssig effekt.
Jordbund		X	Det vurderes, at planen ikke påvirker jordbundens beskaffenhed idet at indsatsprogrammet i planen ikke omfatter tiltag som vil kunne bevirke, at stoffer eller andet materiale vil kunne påvirke jordbunden, ligesom der heller ikke graves i området. Se desuden vurderinger i skemaet under "Vand" og "Flora, fauna og biologisk mangfoldighed".
Vand	X		Natura 2000-planen rummer ikke indsatskrav for vandkvaliteten, da disse krav fastlægges i vandområdeplanerne. Natura 2000-planens indsatser vedrørende naturpleje i dette område vil dog potentielt og i mindre omfang kunne medvirke til at tilbageholde kvælstof og dermed betyde mindre udvaskning af kvælstof til vandmiljøet.
Luft		X	Det vurderes, at Natura 2000-planens indsatser for forbedring af de beskyttede naturtyper og arter ikke vil have indflydelse på luftkvaliteten, fordi indsatserne ikke medfører emission af stoffer til luften.
Klimatiske faktorer		X	Det vurderes ikke, at Natura 2000-planens indsatser for forbedring af de beskyttede naturtyper vil have indflydelse på klimatiske faktorer.
Materielle goder		X	Det vurderes, at planen ikke påvirker materielle goder negativt, idet at realisering af indsatsprogrammet i ikke berører ejendomme eller andre værdier for den brede befolkning eller lokalbefolkninger.

			Adgangen til naturområder og en højere værdi af naturen er vurderet under emnet "Flora, Fauna og Biologisk mangfoldighed", "Befolkningen" og/eller "Menneskets sundhed". Se desuden vurdering under "Kulturarv, herunder kirker, arkitektonisk arv og arkæologisk arv."
Landskab	X		Det vurderes, at sikring og forbedring af naturgrundlaget, herunder naturplejetiltag, vil øge landskabsværdien. Sikring og forbedring af naturgrundlaget, herunder naturplejetiltag, vil øge landskabsværdien ved at give mulighed for et varieret landskab bestående af forskellige landskabstyper. Udlægning af arealer til urørt skov vurderes at medføre større variation i landskabet, f.eks. som følge af væltede træer.
Kulturarv, herunder kirker, arkitektonisk arv og arkæologisk arv.	X		Natura 2000-planens indsatser modvirker tilgroning af fortidsminder, og medvirker dermed til at sikre kulturarven. Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen vurderes ikke at berøre andet kulturarv, herunder kirker, arkitektonisk arv og arkæologisk arv.
Arter	x		Natura 2000-området rummer en lang række arter, herunder flere arter på områdets udpegningsgrundlag og flere sjældne og rødlistede arter. Af rødlistede karplanter findes f.eks. bakke-gøgelilje, engblomme, krogneb-star, leverurt og loppestar. Arterne kildevældsvindelsnegl, skæv vindelsnegl, stor vandsalamander og gul stenbræk er på områdets udpegningsgrundlag. Natura 2000-planen vil kunne påvirke forskellige arter i området eller arter som lever i tilstødende områder, da planen indeholder indsatser til forbedring af levesteder for arter. Indsatser for områdets naturtyper vil kunne påvirke levesteder for arter i området positivt. Se desuden vurderinger i skemaet under "Flora, fauna og biologisk mangfoldighed".
Fredninger, Bekendtgørelsesfredninger og vildtreservater	x		Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen for området vurderes ikke at stride imod områdets fredninger, da fredningerne bl.a. har til formål at sikre naturværdier, hvilket Natura 2000-planen forventes at positivt bidrage til.
Kumulative effekter	x		Natura 2000-planen har til formål at sikre og forbedre naturkvaliteten og habitater for arter på området udpegningsgrundlag. Evt. realisering af indsatsprogrammet i planen kan potentielt medvirke til en kumulativ positiv påvirkning i samspil med konkrete projekter samt vandområdeplanerne.

--	--	--	--

Tabel 1. Gennemgang af planens indvirkning på en række miljøforhold.

1.8 Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet

Planen har indvirkning på de faktorer, der er listet i tabel 1. Vedrørende modstridende naturinteresser følger prioriteringen Natura 2000-planens retningslinjer. For så vidt angår modstridende naturinteresser henvises til Natura 2000-planens afsnit 3.3. Se i øvrigt afsnit om grundlag for prioriteringer nedenfor.

Natura 2000 planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området. Sikringen af den eksisterende natur kan have betydning for arealanvendelsen, idet der kan forekomme arealer, som i forbindelse med gennemførelsen af planen vil blive omfattet af en plejeindsats, som f.eks. vil kunne medføre en ændret drift på arealerne. Ved såvel pleje af eksisterende natur som udlægning af landbrugsarealer til natur vil dette ske efter aftaler mellem lodsejeren og kommunerne og mod økonomisk kompensation via EU's landdistriktsprogram.

Natura 2000-planens indsatser kan potentielt have betydning for befolkningens adgang på grund af ændret arealanvendelse, f.eks. som følge af hegning eller udlægning til urørt skov. Planens indsatser vedrørende udlægning af urørt skov i området kan medføre, at færdsel uden for veje og stier med tiden kan ændre sig som følge af væltede træer. Hvor staten udlægger urørt skov vil adgangen til området blive sikret gennem fortsat vedligeholdelse af veje, stier og friluftsfaciliteter i skovene vil fortsat være tilgængelige. På private arealer der udlægges til urørt skov vil de generelle adgangsregler som følger af Lov om naturbeskyttelse, fortsat gælde.

Natura 2000-planerne skal generelt sikre en højere kvalitet af naturen og bidrage til en større biologisk mangfoldighed. Planen vurderes derfor overordnet set ikke at have negativ indvirkning på miljøet.

1.9 Miljøvurderingens gennemførelse og grundlag for prioriteringer og valg

Natura 2000-planerne udarbejdes som følge af habitatdirektivets artikel 6. stk. 1, som fastslår, at medlemsstaterne skal iværksætte de nødvendige bevaringsforanstaltninger, hvilket bl.a. kan indebære udarbejdelse af hensigtsmæssige forvaltningsplaner, som er specifikke for lokaliteterne eller integreret i andre udviklingsplaner, relevante retsakter, administrative bestemmelser eller aftaler. I Danmark udarbejdes Natura 2000-planer, som angiver overordnede og konkrete mål for lokaliteterne, indsatsprogram med retningslinjer og evt. mulighed for prioritere mellem forskellige naturtyper og levesteder for arter på udpegningsgrundlaget ved realisering af indsatsprogrammet.

Natura 2000-planen er en overordnet statslig plan, som skal gennemføres gennem frivillige og lokale indsatser. Natura 2000-planen udarbejdes på baggrund af en basisanalyse, der bl.a. præsenterer data, redegør for relevante trusler og naturtilstanden. Natura 2000-planen danner efterfølgende grundlag for udarbejdelsen af en Natura 2000-handleplan. Natura 2000-handleplanen udarbejdes af kommunale og andre ansvarlige myndigheder, og har fokus på de forventede

forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen af indsatserne.

Der kan således ikke i forbindelse med Natura 2000-plan foretage en konkret vurdering af indsatsernes miljøpåvirkning, da Natura 2000-planer ikke fastlægger hvor den konkrete indsats skal gennemføres. Miljøvurderingen er gennemført ud fra tilgængelig viden, bl.a. de oplysninger der fremgår af basisanalysen, udkast til Natura 2000-planen og det nationale overvågningsprogram, NOVANA.

I de seneste basisanalyser (offentliggjort juni 2020) redegøres der for relevante trusler, og dermed at der fortsat er behov for indsatser for at sikres den nuværende naturtilstand og på sigt opfylde habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivets mål. I tredje planperiode (2022-2027) er der fokus på at sikre mere naturlige processer og naturens robusthed bl.a. i form af sammenhængende arealer, udlæg af urørt skov og udtag af kulstofholdige lavbundslande. Derudover er der fokus på sikring af den eksisterende natur og levesteder bl.a. ved at fortsætte plejen af plejekrævende arealer, bekæmpe invasive arter, afsøge behovet for at udlægge forstyrrelsesfrie zoner og afsøge behovet for fiskeriregulering.

Med denne Natura 2000-plan gennemføres en lang række indsatser for at sikre målsætninger for området. Overvejelserne har ført til, at der for område nr. 22 Kielstrup Sø planlægges en indsats om at arbejde for at sikre de lysåbne naturtyper en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje, og for skovnaturtyperne en skovnaturtypebevarende drift og pleje. For områdets arter arbejdes der for at sikre egnede levesteder. Der arbejdes på at opnå størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur ved at sikre større driftsenheder af lysåbne naturtyper og skovnaturtyper. Der planlægges en grundlæggende indsats på hedearealer. Dele af området udlægges til urørt skov. Planens indsatser vurderes generelt at højne kvaliteten af områdets natur og at sikre den biologiske mangfoldighed.

Planen har til hensigt at sikre udpegningsgrundlaget og fremmer herved den biologiske mangfoldighed generelt. En målsætning for en bestemt naturtype, fugl eller art vil dog kunne indebære en nedprioritering af andre naturtyper, fugle eller arter. For området er der foretaget følgende valg:

Prioriteringen af indsatser for naturtyper, fugle og arter beror på kendskab til forekomster, bestande og specifikke behov jf. basisanalysen for Natura 2000-området. Dertil er visse arter og naturtyper på forhånd prioriterede jf. EU's habitatdirektiv da de er af fællesskabsbetydning og har et særligt fokus. Tilgroning i vedplanter kan føre til at en naturtype ændrer sig fra en lysåben habitatnaturtype til en skov-habitatnaturtype. Ung tilgroning med vedplanter vil generelt være af mindre værdi i forhold til biodiversitet end ældre bevoksninger.

I Natura 2000-området kan der være en modstridende interesse mellem en øgning af arealet med de lysåbne naturtyper rigkær (7230) og kildevæld (7220) og indskrænkning af arealet med skovnaturtypen elle- og askeskov (91E0), som er opstået ved tilgroning af tidligere lysåbne enge og moser. Hvor der er tale om unge birke- og ellesumpe, som enten er plantede eller opstået ved tilgroning af tidligere lysåben natur, prioriteres i planen hensynet til at genskabe større sammenhængende arealer med rigkær (7230). Gamle og veludviklede forekomster af elle- og askeskove (91E0) skal dog bevares.

Planen beskriver ligeledes en modstridende interesse mellem naturtyperne tør hede (4030), kalkoverdrev (6210) og surt overdrev (6230) i forhold til naturtypen enekrat (5130), der er præget af vedplanter. I planen prioriteres det, at tør hede og de to overdrevstyper prioriteres frem for tætte enekrat, mens lysåbne enekrat på hede- eller overdrev er ønskeligt i dele af området. Tætte

enekrat vurderes mindre artsrige og derfor af mindre værdi i forhold til biodiversitet end de lysåbne, fordi en lang række arter kræver lysåbne forhold.

1.10 Overvågning

Resultatet af Natura 2000-indsatsen i forhold til udpegningsgrundlag og naturtilstanden bliver fulgt op på gennem det nationale overvågningsprogram, NOVANA, som Miljøministeriet er ansvarlig for. Desuden afrapporterer Danmark bevaringsstatus vedr. habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet til EU-kommissionen hvert 6 år.

Basisanalysen bygger på kortlægningsdata og udgør det nuværende vidensgrundlag om status for områdets udpegningsgrundlag i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Basisanalysen gennemgår systematisk udpegningsgrundlaget med en beskrivelse af status for hver enkelt art, fugl og naturtype. Det er hensigten, at denne analyse opdateres i forbindelse med fremtidige planperioder.



Resume

Strategisk Miljøvurdering for forslag til Natura 2000-plan 2022-2027 for Kielstrup Sø (nr. 22). Miljøvurderingen sammenfatter Natura 2000-planforslagets påvirkning af miljøet.



Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej 5
5000 Odense C

www.mst.dk